

Inleiding.

Maatschappelijke en met name politieke ontwikkelingen hebben grote veranderingen gebracht in de positie van de burgers ten opzichte van de overheid. De “verzilvering” (lees: vergrijzing) van de bevolking neemt snel toe. Inzet en solidariteit van senioren zorgt voor een kwalitatief goed functioneren. De senioren kunnen langer vitaal blijven door de vele kennis, deskundigheid en ervaring. Senioren willen zo lang mogelijk een zelfstandig bestaan blijven behouden. Zij zullen zelf meer initiatief moeten nemen.

Senioren Cuijk KBO-vereniging voor 50-plussers (hierna te noemen Senioren Cuijk) maakt deel uit van de bond KBO Noord Brabant.

Het behoeft geen betoog dat, met name de komende jaren, de stem van de senioren duidelijk gehoord moet worden op lokaal, provinciaal en nationaal niveau. De stem van hen moet serieus worden genomen en worden vertaald in een, vanuit de ouderen organisatie gezien, passend beleid.

Senioren Cuijk, biedt de mogelijkheid om de wensen en de noden van senioren zichtbaar te maken. Daarnaast staat het beleid en de organisatie van de afdeling centraal.

In de voorgaande jaren was het beleid primair gericht op sociaal-culturele activiteiten. In het nieuwe beleidsplan ligt het accent, naast de vele activiteiten, vooral op belangenbehartiging op lokaal niveau, welke aansluit op de landelijke belangenbehartiging. Een ons inziens logische keuze gelet op de overheveling van veel taken op het gebied van ouderenzorg naar de gemeenten (WMO).

1. Impact van het beleidsplan

Doelstellingen van Senioren Cuijk, volgens de statuten:

- een volwaardige, zelfbewuste, waardige en ontspannen deelname van ouderen aan de samenleving bevorderen;
  - o zowel materiële als immateriële collectieve belangen van ouderen in het algemeen en van zijn leden in het bijzonder behartigen;
  - o zowel materiële als immateriële individuele belangen van zijn leden behartigen.

In het beleidsplan geeft Senioren Cuijk aan op welke wijze zij haar doelen wil gaan realiseren gezien de maatschappelijke omgeving waarin de vereniging en de senioren zich bevinden en de talrijke veranderingen daarin. Het beleid vormt dus een nadere concretisering van de statutaire doelen en beschrijft de weg die de vereniging wil gaan om die te realiseren.

Om die doelrealisatie zo effectief en efficiënt mogelijk te laten verlopen, hecht de vereniging aan een sterk beleidsmatig functioneren van de vereniging.

Ze kiest voor een beleidscyclus waarin de missie en de beleidsdoelen zijn gebaseerd op de (verwachte) veranderingen in de maatschappelijke omgeving van Senioren Cuijk.

2. De maatschappelijke omgeving van Senioren Cuijk

Voor een goed begrip van de beleidsdoelen van Senioren Cuijk is het nodig kort te beschrijven welke ontwikkelingen in de maatschappelijke omgeving van Senioren Cuijk daarvoor leidend werden geacht.

De totstandkoming van dit beleidsplan is gebaseerd op ontwikkelingen waarvan de meest relevant gevonden ontwikkelingen hierna zijn beschreven.

2.1 De senioren in Cuijk

Senioren Cuijk richt zich op alle senioren (ouder dan 50 jaar) in Cuijk en Katwijk.

Dus op de mensen die vóór of in de oorlog zijn geboren, maar ook op de mensen die in de vijftiger jaren zijn geboren. En dan zien we dat de groep erg pluriform is geworden.

Er is een cultuurverschil ontstaan tussen de generatie senioren geboren vóór en tijdens de tweede wereldoorlog en de later geboren generatie, de babyboomgeneratie, waarbij de belangstelling voor sociaal recreatieve activiteiten verschillend is. Immers, door de verbeterde omstandigheden en de vorderingen van de gezondheidszorg vormen de jongere senioren een steeds groter wordende doelgroep van vitale ouderen die gemiddeld ook steeds welvarender is.

Het bestedingspatroon van deze senioren komt voort uit het gewend zijn aan een meer welvarende levensstijl.

2.2 Vergrijzing

Een belangrijke demografische ontwikkeling vormt de vergrijzing van de bevolking.

Het percentage 65-plussers bijvoorbeeld stijgt in Nederland van circa 15 % nu naar een 26 % rond 2040 en in Noord-Brabant van bijna 16 % nu naar ruim 24 % in 2040. In Noord-Brabant zet de vergrijzing, landelijk gezien, relatief laat in (2030-2035). Het percentage 50-plussers lag in Noord-Brabant in 2010 op circa 35 % van de bevolking en zal groeien tot 43 % in 2040.

Door de verbetering van de gezondheidszorg is de fysieke conditie van de senioren verbeterd.

Er ontstaat een scheiding tussen de vitale senioren en de hulpbehoevende senioren, voornamelijk de mensen in de derde en in de vierde levensfase.

Een grote aandacht voor de jonge senioren dreigt ten koste te gaan van de oudsten.

2.3 Individualisering

De mogelijkheid tot individuele profilering van de mensen komt steeds meer in de plaats te staan van het belang van gezamenlijkheid.

Consequenties daarvan zijn een grotere competitiedrang, maar ook een toename van de assertiviteit en mondigheid van de burgers.

De individualisering van de maatschappij heeft ook gevolgen voor de sociale samenhang. Het sociale isolement, de eenzaamheid onder senioren neemt daardoor toe.

2.4 Zelfverantwoordelijkheid

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) heeft als uitgangspunt dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij en zelfstandig kan blijven wonen.

Bij de uitvoering van die wet geldt als regel dat in probleemsituaties allereerst een beroep wordt gedaan op de naaste omgeving (familieleden, kennissen, de buurt) alvorens een beroep kan worden gedaan op maatschappelijke organisaties.

De steeds verder gaande bezuinigingen leiden tot versmalling/utholling van zorg- en welzijnsvoorzieningen. Overheid en maatschappij zullen dus een steeds groter beroep doen op de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van senioren en ondersteuning door de omgeving. Het belang van vrijwilligers zal daardoor sterk toenemen.

Door de toenemende bezuinigingen in de zorg zullen ook zorginstellingen een toenemend beroep doen op vrijwilligers. Ook andere organisaties, zoals de Zonnebloem, organiseren soortgelijke activiteiten als een seniorenvereniging en doen daarvoor eveneens een beroep op vrijwilligers.

2.5 Burgerparticipatie

De oude insteek van veel gemeenten dat de professionals (lees: de ambtenaren) het beste wisten wat goed was voor de bevolking wordt steeds meer verlaten.

Er is een toenemende aandacht voor burgerparticipatie.

De bereidheid van de gemeenten tot interactie met de burgers bij de totstandkoming van het gemeentelijk beleid wordt weliswaar groter, maar ook de wens van de burgers dat beleid naar eigen inzichten te beïnvloeden.

Participatie aan de samenleving betekent ook meedoen aan de burgerinspraak maar tevens respect hebben voor de belangen van andere groeperingen.

2.6 Deskundigheidsverhoging

De steeds complexer wordende maatschappij en de bijbehorende regelgeving en dergelijke stellen steeds hogere eisen aan het functioneren van organisaties.

Daardoor komt de bestuurskracht van verenigingen vaak in de knel.

2.7 Bezuinigende overheid

Onder meer als gevolg van de financiële crisis zien de landelijke overheid en in diens kielzog ook de provinciale en gemeentelijke overheden zich geconfronteerd met grote bezuinigingsoperaties die zijn weerslag zullen hebben op de subsidiestromen.

Ook de deregulering, het overdragen van taken van de overheid naar de gemeente, gaat gepaard met een bezuinigingsronde. Al langere tijd kiezen overheden steeds vaker voor projectsubsidieering in plaats van structurele financieringen (dat wil zeggen het subsidiëren van activiteiten en niet van organisaties).

Daarnaast kan een teruggang in de omvang van de subsidies worden verwacht. Verenigingen zullen dus steeds minder een beroep kunnen doen op overheidssubsidies.

3. Missie en visie

Senioren Cuijk bestaat uit ruim 800 leden. Het is een (vitale) senioren-gemeenschap, die zich uitdrukkelijk positioneert in de lokale gemeenschap.

Zij vormt samen met de andere ouderenverenigingen in de kernen Cuijk en Katwijk, het aanspreekpunt van de lokale politiek waar het gaat om ontwikkelingen die van belang zijn voor senioren.

Zij wordt ook gevraagd haar visie te geven als het gaat om andere ontwikkelingen. De individuele en collectieve belangenbehartiging van senioren staat hoog in haar vaandel geschreven, maar zij is ook dienstbaar aan de maatschappelijke omgeving:

- voor de leefbaarheid in de kernen, voor de inbreng van burgers in de maatschappelijke en politieke besluitvorming;
- voor de overdracht van de kennis en ervaring van senioren op jongeren.

Senioren worden uitgedaagd en vinden inspiratie in de activiteiten van de afdeling gericht op de eigen leden dan wel op de maatschappelijke omgeving.

In de activiteiten vinden zij ontspanning en/of ontwikkeling. In het functioneren voor elkaar en/of voor de lokale omgeving vinden zij erkenning en waardering.

Het collectief van een senioren-gemeenschap vormt een factor van betekenis voor de politieke besluitvorming op diverse niveaus.

In een zo functionerende senioren-gemeenschap spreekt het vanzelf dat senioren een luisterend oor vinden en elkaar helpen waar problemen ontstaan.

In de missie wordt getracht de essentie van Senioren Cuijk voor zijn leden samen te vatten in een korte en voor iedereen aansprekende wijze. De hiervoor beschreven visie wordt dan ook kernachtig geformuleerd in onderstaande missie.

Senioren Cuijk komt op voor de senioren in de kernen Cuijk en Katwijk, onderdelen van de gemeente Land van Cuijk, stimuleert hen tot maatschappelijke participatie en inspireert hen hun talenten te benutten ten dienste van elkaar en van de maatschappelijke omgeving.

4. Wat wil Senioren Cuijk bereiken?

4.1. Senioren Cuijk wil een vereniging zijn voor alle senioren.

Eerder is al aangegeven dat de senioren een erg pluriforme groep vormen.

Toch wil onze vereniging alle senioren in de kernen Cuijk en Katwijk aanspreken.

Dat wil ze doen door een scala van activiteiten te organiseren waarin elke senior iets van zijn gading vindt.

Gezien de huidige ontwikkeling, dat mensen langer moeten doorwerken, zal de vereniging zich vooral richten op de 65+ senioren.

Daar ligt voor de afdeling nog voldoende potentieel.

Natuurlijk zijn ook 50+ senioren van harte welkom, evenals gehandicapten en WAO'ers jonger dan 65 jaar. Momenteel kent de vereniging ca 800 leden, terwijl het geschatte aantal 65+ senioren vele malen hoger ligt.

4.2. Zorg voor de alleroudsten

Van oudsher is Senioren Cuijk gericht op het organiseren van activiteiten.

Met het oog op de hiervoor genoemde verbreding mag de zorg voor de alleroudsten daarbij niet uit het oog worden verloren.

Specifiek het zorgen voor de senioren die, door wat voor omstandigheden dan ook, worden gehandicapt in hun maatschappelijke participatie is hier van belang.

4.3. Voorkomen van sociaal isolement

Senioren Cuijk wil zorgen voor de ontmoeting van senioren met elkaar.

Dat doet ze door het organiseren van activiteiten.

Maar ook door haar cultuur waarin senioren zich welkom voelen ook al is het alleen maar voor een praatje. Waar ze gelijkgestemden ontmoeten en/of mensen die iets voor ze kunnen betekenen.

Ook de hiervoor genoemde zorg voor de alleroudsten past in deze beleidslijn.

4.4. Aanspreken van vrijwilligers

Senioren Cuijk is een vrijwilligersorganisatie.

Ze functioneert dankzij vrijwilligers die zich inzetten om de activiteiten een succes te laten worden. Dus voor en door de senioren.

Senioren Cuijk wil daarom dat de vereniging een stimulerende en inspirerende omgeving vormt waarin de vrijwilligers zich graag willen inzetten

4.5. Individuele belangenbehartiging

Bij een vereniging waarin de senioren zich thuis voelen, past ook een cultuur van zorg voor elkaar.

Men moet ook terecht kunnen als met problemen worden geworsteld.

Een luisterend oor, een adequaat advies, soms daadwerkelijke hulp.

De individuele belangenbehartiging staat dan ook hoog in het vaandel van de vereniging.

Organisatorisch is deze onder andere ingevuld door de aanwezigheid van ouderenadviseurs, belastinghulpverleners, thuisadministrateurs en clientondersteuners wier kennis en vaardigheden door KBO-Brabant permanent up to date wordt gehouden.

5. Collectieve belangenbehartiging

Senioren Cuijk wil ook de collectieve belangen van senioren behartigen.

Al te lang is voor senioren beslist door anderen.

Senioren hebben zelf ook een mening en zijn bereid daarmee naar buiten te komen.

Senioren Cuijk wil er daarom voor zorgen dat de mening van de senioren in de gemeente Cuijk wordt geformuleerd en ter tafel wordt gebracht bij de instanties die daarvoor van belang zijn. Behartiging van de belangen van de senioren vergt kennis van die belangen.

6. Participatie in de maatschappij

Conform de eerste statutaire doelstelling streeft Senioren Cuijk naar een volwaardige participatie van de senioren in de maatschappij.

Daarvoor is van belang dat de gehele maatschappelijke omgeving adequaat functioneert. Senioren Cuijk heeft dus ook oog voor de belangen van anderen en streeft naar een goede balans daarvan met de eigen belangen. Senioren Cuijk neemt daarom actief deel aan allerlei overlegorganen, zowel binnen de eigen dorpsgemeenschap, als op gemeentelijk en regionale niveaus.

Daarmee wordt de vereniging ook gerespecteerd door de andere groepen in de maatschappelijke omgeving, wordt er meer rekening met hen gehouden en zijn ze aantrekkelijk voor jongere senioren die actief willen zijn in de maatschappij.

7. Senioren Cuijk organisatie

Het bestuur zal zich blijvend gaan richten op coördinerende, initiërende en stimulerende activiteiten en de uitvoering merendeels overlaten aan zelfstandige opererende werkgroepen, die door het bestuur worden gefaciliteerd.

Om meerdere senioren bij de organisatie van onze afdeling te betrekken en dus de kracht van grijs zichtbaar te maken en te organiseren zijn werkgroepen ingesteld, die vanuit een omschreven taak uitvoering geven aan activiteiten en die ook bemand worden door senioren die geen bestuursfunctie hebben of wensen, maar hun vaardigheden en kwaliteiten willen inzetten op een bepaald terrein.

Binnen de gemeente Land van Cuijk wordt contact gezocht met de andere seniorenverenigingen om gezamenlijk op te trekken richting de gemeente.

De activiteiten worden en met elkaar afgestemd.

De themabijeenkomsten zijn vrij toegankelijk voor de senioren uit alle kernen.

Een commissie bestaat bij voorkeur uit minimaal twee leden, waarvan tenminste een bestuurslid. Het bestuurslid is de coördinator.

De commissies omschrijven: de te ondernemen activiteit, de doelgroep, de organisatie, de evaluatie. Ook geven zij aan wat de kosten zijn voor deze activiteit zowel voor de deelnemers als voor de vereniging.

Het contact tussen het bestuur en de commissies verloopt via het bestuurslid.

De indeling van de daaraan gekoppelde bestuursleden staan uitgewerkt in het jaarlijks op te stellen Activiteitenplan.

8. Senioren Cuijk communicatie

Tot en met 2017 werd de informatie over onze afdeling alleen verstrekt via het infobulletin, die tegelijkertijd met het maandblad ONS, bij de leden thuis werd bezorgd. Ook via de lokale pers werden onze activiteiten bekend gemaakt.

Nu leven wij in het digitale tijdperk. Veel jongere ouderen hebben tijdens hun werkzame carrière al kennis gemaakt met dit digitale fenomeen.

De computer is nu al een standaard onderdeel geworden van ieder huishouden en men brengt vele uren door om informatie in te winnen, online te bestellen of gebruik te maken van de sociale media.

Onze afdeling kon niet achterblijven en daarom zijn we begonnen met het opzetten van een eigen site, zoals al vele afdelingen ons zijn voorgegaan.

Met onze website hopen we de bereikbaarheid van onze informatievoorziening flink te vergroten.

Deze website zal dus een aanvulling zijn op de bestaande informatievoorziening en geen vervanging daarvan zijn.

We hebben geprobeerd om onze site zo simpel mogelijk te houden.

In 2019 zijn we ook gestart met een eigen Facebookpagina. Deze pagina is openbaar.

Via Facebook willen we op een snelle manier informatie verschaffen naar de buitenwereld.

Zowel onze webpagina, als onze Facebookpagina, hebben tevens het doel om ons naar de buitenwereld te profileren als een moderne en sterke senioren organisatie.

Het bestuur van Senioren Cuijk probeert zoveel mogelijk informatie door te geven aan zijn leden, dat nu gebeurt via de volgende media:

1. Via de lokale pers, zoals het Cuijks Weekblad.
2. Via de nieuwsbrief onder-ONSje, dat tegelijkertijd met het maandblad ONS, bij de leden maandelijks bezorgd wordt.
3. Via de eigen website.
4. Via de eigen facebookpagina.

Nawoord

De organisatie en de uitvoering van alle activiteiten van onze afdeling worden verricht door de vrijwillige inzet van onze leden. De levensvatbaarheid van de afdeling wordt daardoor gewaarborgd. Het wordt een grote uitdaging om vrijwilligers te werven om die levensvatbaarheid van onze afdeling te behouden. Voor de komende periode zal dit een belangrijk aandachtspunt van het bestuur worden. Immers, de inzet en betrokkenheid van de leden vormt de kurk waar onze organisatie op drijft. Daarnaast zal het bestuur de komende periode gericht actie ondernemen om jongere senioren te werven.

Namens het bestuur van Senioren Cuijk KBO-vereniging voor 50-plussers,

Cuijk, d.d.

Voorzitter

Secretaris